

Nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay

Nguyễn Hùng Vương^(*)

Lê Xuân Hoa^(**)

Tóm tắt: Nguồn nhân lực là một trong ba nguồn lực quan trọng để phát triển kinh tế - xã hội, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là chìa khóa vàng để tỉnh Đắk Lắk phát triển nhanh và bền vững. Tuy nhiên, nhận thức về tầm quan trọng của phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay vẫn còn hạn chế. Bài viết phân tích, đánh giá thực trạng nhận thức của các chủ thể về tầm quan trọng của phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay, qua đó chỉ ra rằng để nâng cao nhận thức cho các chủ thể nhất thiết phải thực hiện đổi mới tư duy lãnh đạo, đầu tư hơn nữa cho giáo dục và thực hiện phân phối ngày càng công bằng hơn.

Từ khóa: Nguồn nhân lực, Phát triển nguồn nhân lực, Nguồn nhân lực chất lượng cao, Tỉnh Đắk Lắk

Abstract: Human resources, among others, are crucial for economic and social development, and developing a high-quality workforce is the golden key to rapid and sustainable development in Dak Lak province. However, there is limited awareness of the importance of developing high-quality human resources therein. The article analyzes and evaluates the current awareness of relevant stakeholders, thereby highlighting the necessity to innovate leadership thinking, invest more in education and make distribution of resources more equitable.

Keywords: Human Resources Development, High-quality Human Resources, Dak Lak Province

Ngày nhận bài: 07/9/2022; Ngày duyệt đăng: 19/01/2024

1. Đặt vấn đề

Phát triển kinh tế - xã hội trong điều kiện đầy nhanh quá trình hiện đại hóa, hội nhập quốc tế, chịu sự tác động mạnh mẽ của cuộc Cách mạng Công nghiệp lần thứ

tư (CMCN 4.0) vừa là cơ hội nhưng đồng thời cũng là thách thức đối với mỗi địa phương, trong đó có tỉnh Đắk Lắk. Chính vì vậy, tỉnh Đắk Lắk luôn coi vấn đề con người và phát triển chất lượng nguồn nhân lực (NNL) là trọng tâm trong các chính sách. Điều này thể hiện rõ trong các nghị quyết, kế hoạch, văn bản hướng dẫn và thực tiễn triển khai thực hiện chính sách

^(*) TS., Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Đà Nẵng;
Email: philosophy.hv.ud@gmail.com

^(**) Học viện Chính trị Quốc gia, Đà Nẵng.

phát triển giáo dục, phát triển kinh tế - xã hội, phát triển con người, khoa học và công nghệ trên địa bàn tỉnh.

Trong thời gian qua, chính sách phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk đạt được nhiều thành tựu quan trọng, nhận thức của các chủ thể đối với vấn đề phát triển NNL chất lượng cao của tỉnh có những chuyển biến theo chiều hướng tích cực. Tuy nhiên, vẫn có một bộ phận nhỏ cán bộ, viên chức có nhận thức chưa đầy đủ về tầm quan trọng của vấn đề này. Dựa trên các phương pháp nghiên cứu định tính, hậu định tính và phỏng vấn bán cấu trúc¹ thông qua các cuộc phỏng vấn, thảo luận diện rộng đối với lãnh đạo các cấp và cán bộ, công chức, viên chức, người dân ở một số địa phương trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk từ tháng 4 đến tháng 6 năm 2022 (Xem: Bảng 1), bài viết phân tích thực trạng nhận thức chung đối với phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk, từ đó đưa ra một số giải pháp hàm ý chính sách.

2. Những chuyển biến trong nhận thức về tầm quan trọng của phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay

NNL chất lượng cao là yếu tố quyết định để đẩy mạnh phát triển và ứng dụng khoa học - công nghệ, cơ cấu lại nền kinh tế, chuyển đổi mô hình tăng trưởng và lợi thế cạnh tranh quan trọng nhất, đảm bảo phát triển nhanh, hiệu quả và bền vững. Ngay từ Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI, Đảng đã chủ trương thực hiện khâu đột phá chiến

lược về phát triển NNL (Nhâm Cao Thành, 2021). Quan điểm này nhanh chóng được cụ thể hóa trong các văn bản luật và dưới luật như: Bộ luật Lao động năm 2012, Luật Giáo dục nghề nghiệp năm 2014, Luật Giáo dục năm 2019, Luật Cán bộ công chức năm 2008, Luật Viên chức năm 2010, Chiến lược phát triển nhân lực Việt Nam giai đoạn 2011-2020 và Quy hoạch phát triển nhân lực Việt Nam giai đoạn 2011-2020. Trong bối cảnh đó, Đảng bộ và các cấp chính quyền ở các địa phương trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk đã nghiên cứu, thảo luận, đề xuất và ban hành, tổ chức thực hiện các kế hoạch, quy hoạch phát triển nhân lực; thực hiện nhiều giải pháp, chính sách nhằm thu hút, tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng và phát triển NNL chất lượng cao, bước đầu đạt được kết quả quan trọng. Các chủ trương, chính sách và thực tiễn triển khai đã tạo ra những chuyển biến tích cực về nhận thức của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và xã hội đối với tầm quan trọng của phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay.

Bảng 1. Phương pháp thu thập dữ liệu và thông tin trong nghiên cứu

Phương pháp	Phạm vi nghiên cứu			
	Tỉnh ủy UBND tỉnh	Thành phố Buôn Ma Thuột	Huyện Lắk	Huyện Ea Kar
Hậu định tính	3	3	2	3
Phỏng vấn bán cấu trúc				
- Chính quyền cấp huyện, thị xã, thành phố		2	2	2
- Chính quyền cấp xã		8	6	6
- Viên chức là giáo viên THPT		5	3	3
- Viên chức là học viên cao học		8	4	5
- Công dân và hộ gia đình		12	12	12

Nguồn: Lê Xuân Hoa (2022).

¹ Phương pháp bán cấu trúc được thực hiện với 36 người dân trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk. Trong đó có 8 người có bằng đại học, 2 người có bằng cao đẳng, 6 người có chứng chỉ nghề. Phân theo ngành gồm có 11 người làm trong lĩnh vực kinh doanh, 3 hộ gia đình buôn bán nhỏ, 6 hộ gia đình làm nông nghiệp và 10 công dân làm nghề tự do (nhân viên bốc xếp, thợ nề, người chạy xe ôm...).

Bảng 2. Văn bản cấp tỉnh về phát triển NNL chất lượng cao

Năm	Tên văn bản	Nội dung đề cập đến nhận thức về tầm quan trọng của sự phát triển NNL chất lượng cao	Giải pháp hiện thực hóa việc phát triển NNL chất lượng cao
2011	Nghi quyết số 06-NQ/TU ngày 17/11/2011 về phát triển NNL giai đoạn 2011-2015 và định hướng đến năm 2020	“[...] Nhân lực đóng vai trò quan trọng nhất cho sự phát triển kinh tế - xã hội. Nâng cao chất lượng nhân lực đáp ứng yêu cầu của công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế là một trong ba khâu đột phá được Đảng ta xác định trong giai đoạn hiện nay” (tr. 6).	Đưa ra các giải pháp nhằm nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của NNL trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội; Đào tạo và bồi dưỡng nhân lực toàn diện, vừa nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn và các kỹ năng mềm, vừa nâng cao thể lực, phẩm chất đạo đức của NNL...
2011	Quyết định số 3433/QĐ-UBND ngày 30/12/2011 về việc phê duyệt quy hoạch phát triển nhân lực của tỉnh Đắk Lắk giai đoạn 2011-2020	“[...] phát triển nhân lực nhằm thực hiện thành công các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2011-2020” (tr. 1).	Đưa ra phương hướng và giải pháp thực hiện quy hoạch phát triển NNL theo hướng tăng nhanh số lượng lao động đã qua đào tạo, nâng cao chất lượng nhân lực để đạt được trình độ chuyên môn hóa cao.
2012	Chỉ thị số 04/2012/CT-UBND ngày 24/10/2012 về việc triển khai thực hiện nhiệm vụ phát triển NNL tỉnh Đắk Lắk đến năm 2020.	“[...] Quy hoạch phát triển nhân lực của tỉnh giai đoạn 2011-2020 ... yêu cầu các tổ chức khẩn trương thực hiện” (tr.13).	Yêu cầu các sở, ngành của tỉnh; UBND các huyện, thị xã/thành phố; các cơ sở đào tạo, các doanh nghiệp, cơ quan, tổ chức sử dụng lao động khẩn trương xây dựng kế hoạch và triển khai thực hiện.
2016	Báo cáo số 143/BC-UBND, Sơ kết 5 năm thực hiện Quy hoạch phát triển NNL giai đoạn 2011-2020	“[...] Nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của NNL trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm an ninh, quốc phòng” (tr.10).	Vận động các doanh nghiệp, các ngành nghề tích cực tham gia đào tạo nhân lực và sử dụng nhân lực chất lượng, hiệu quả ngày càng cao.
2017	Kế hoạch số 886/KH-UBND về Đào tạo, bồi dưỡng NNL du lịch tỉnh Đắk Lắk giai đoạn 2017-2020	“[...] Đào tạo, bồi dưỡng để góp phần nâng cao chất lượng NNL nhằm nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch, chuyên nghiệp hóa và năng lực cạnh tranh của ngành du lịch, góp phần nhanh chóng đưa du lịch Đắk Lắk trở thành ngành kinh tế quan trọng trong cơ cấu kinh tế của địa phương” (tr. 1).	Đưa ra một số giải pháp cơ bản: thực hiện đa dạng hóa các hình thức đào tạo, bồi dưỡng; xã hội hóa trong việc nâng cao chất lượng NNL; tăng cường hợp tác, liên kết để phát triển nhân lực, nâng cao trách nhiệm của doanh nghiệp và người lao động trong việc tự đào tạo, bồi dưỡng NNL.
2022	Kế hoạch số 129/KH-UBND về việc Thực hiện đề án “Nâng cao nhận thức, phổ cập kỹ năng và phát triển NNL chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030” trên địa bàn tỉnh	“[...] phát triển NNL chuyển đổi số phải thiết thực, hiệu quả, phù hợp với từng đối tượng để áp dụng, triển khai nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh dựa trên công nghệ số” (tr. 2).	Không đưa ra biện pháp phát triển NNL chất lượng cao.
2022	Báo cáo số 204-BC/TU Tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết số 06-NQ/TU, ngày 17/11/2011 của Tỉnh ủy về phát triển NNL giai đoạn 2011-2015 và định hướng đến năm 2020	“[...] phát triển NNL không chỉ là trách nhiệm của hệ thống chính trị mà là của toàn xã hội cũng như mỗi người dân, doanh nghiệp” (tr. 3). “[...] ưu tiên phát triển NNL chất lượng cao đáp ứng yêu cầu đặt ra của xã hội” (tr. 14).	Không đưa ra giải pháp nhưng rút ra 5 bài học kinh nghiệm cho phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay.

Nguồn: Nhóm tác giả tổng hợp trong quá trình nghiên cứu, 2023.

Bảng 3. Văn bản cấp sở, huyện, thị xã, thành phố về phát triển NNL chất lượng cao

Năm	Nơi ban hành	Tên văn bản
2020	Thành ủy Buôn Ma Thuột	Báo cáo số 48-BC/TU Tổng kết Chương trình số 07-CTr/TU ngày 08/6/2016 của Ban Thường vụ Thành ủy về nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, gắn với xây dựng chính quyền đô thị, thực hiện cải cách hành chính trên địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột
2021	Thành ủy Buôn Ma Thuột	Nghị quyết số 05-NQ/TU về Nâng cao chất lượng NNL của Thành phố, giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030
2022	UBND huyện Ea Kar	Báo cáo kết quả sự phát triển NNL chất lượng cao của huyện Ea Kar trong nhiệm kỳ 2015-2020; mục tiêu, giải pháp xây dựng NNL chất lượng cao giai đoạn 2021-2025 và định hướng đến năm 2030
2022	Sở Giáo dục và Đào tạo	Báo cáo số 51/BC-SGDĐT về NNL cơ sở hạ tầng ngành Giáo dục và Đào tạo năm 2021

Nguồn: Nhóm tác giả tổng hợp trong quá trình nghiên cứu, 2023.

2.1. Chuyển biến trong nhận thức của các cấp ủy Đảng đối với công tác lãnh đạo, chỉ đạo

Nghị quyết số 06-NQ/TU ngày 17/11/2011 về “Phát triển nhân lực giai đoạn 2011-2015 và định hướng đến năm 2020” được ban hành, đã tạo những chuyển biến tích cực trong nhận thức của các cấp ủy Đảng về công tác lãnh đạo, chỉ đạo. Từ năm 2010 đến tháng 10/2023, Đảng bộ và Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh Đắk Lắk đã ban hành 32 văn bản khác nhau liên quan đến NNL, trong đó có 7 văn bản đề cập trực tiếp đến phát triển nhân lực chất lượng cao và vấn đề nhận thức đối với phát triển nhân lực chất lượng cao (Xem: Bảng 2).

Trên thực tế, ngoài các văn bản cấp tỉnh còn có nhiều văn bản cấp huyện, thị xã và thành phố ở tỉnh Đắk Lắk đề cập trực tiếp đến phát triển NNL chất lượng cao hoặc nhận thức của các chủ thể đối với vấn đề phát triển NNL chất lượng cao (Xem: Bảng 3). Mặc dù văn bản các cấp đã đưa ra các biện pháp phát triển NNL chất lượng cao nói chung, nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của phát triển NNL chất lượng cao nói riêng, tạo điều kiện pháp lý cho thực tiễn triển khai, tuy nhiên hiệu quả đạt được sau 5 năm và 10 năm (Xem: Bảng 2) vẫn còn hạn chế nhất định.

Trong quá trình thu thập tư liệu, chúng tôi nhận thấy quan điểm chỉ đạo của các cấp chính quyền đều nhấn mạnh vấn đề phát triển NNL chất lượng cao gắn với phát triển giáo dục và đào tạo, xem giáo dục là cơ sở quan trọng hàng đầu để đào tạo bồi dưỡng và nâng cao chất lượng NNL. Nhận thức đúng đắn này đã tạo động lực cho phát triển giáo dục và nâng cao chất lượng nguồn lao động ở tỉnh Đắk Lắk trong hơn 10 năm qua. Những kết quả đạt được trong thực hiện Nghị quyết số 06-NQ/TU là minh chứng cụ thể. Theo Báo cáo của Tỉnh ủy Đắk Lắk, từ năm 2010 đến năm 2022, tỷ lệ đào tạo trên đại học đạt khoảng 5% trong tổng số cán bộ, công chức, viên chức của tỉnh, chiếm 6,5% trong tổng số đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức của tỉnh (Tỉnh ủy Đắk Lắk, 2022: 3-4). Lực lượng lao động đã qua đào tạo đạt 60%, lao động có chứng chỉ nghề đạt 45% trong tổng số lao động từ 15 tuổi trở lên (Tỉnh ủy Đắk Lắk, 2022: 4).

2.2. Chuyển biến nhận thức của cán bộ, công chức, viên chức trong thực hiện chức trách và nhiệm vụ

Kết quả phỏng vấn, thảo luận hậu định tính lãnh đạo các cấp cho thấy, lãnh đạo các cấp luôn coi trọng công tác phát

triển NNL chất lượng cao theo hướng tăng nhanh về số lượng, nâng cao chất lượng; giáo dục và đào tạo là điều kiện tiên quyết để thực hiện thành công các Nghị quyết, Kế hoạch phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk; phát triển NNL chất lượng cao cần phải song hành với các chính sách thu hút và trọng dụng nhân tài, chính sách an sinh xã hội,...; các giải pháp đề ra còn nặng tầm vĩ mô, chưa đáp ứng yêu cầu xây dựng các cộng đồng lao động chất lượng cao; một số cán bộ, công chức, viên chức nhận thức chưa đầy đủ về tầm quan trọng của phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay. Tư duy lãnh đạo không ngừng được đổi mới qua từng cấp lãnh đạo, thể hiện rõ từ tư duy lãnh đạo đến chỉ đạo thực hiện mang tính chiến lược. Theo đó, lãnh đạo cấp tỉnh đều khẳng định tỉnh Đắk Lắk muốn phát triển kinh tế - xã hội nhanh và bền vững nhất thiết phải có NNL chất lượng cao, và giáo dục - đào tạo trở thành giải pháp quan trọng hàng đầu.

Qua các cuộc thảo luận, phỏng vấn bán cấu trúc cán bộ, công chức, viên chức ở các địa phương trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk, chúng tôi nhận thấy, nhận thức của các chủ thể có sự chuyển biến tích cực theo từng giai đoạn. Cụ thể: giai đoạn 2010-2015, nhận thức của các chủ thể vẫn tồn tại dưới dạng sơ khai, tức là được tiếp cận các văn bản, tài liệu về phát triển NNL chất lượng cao nhưng chưa có được những chỉ đạo sâu sắc; từ giai đoạn 2016 đến nay, nhận thức của các chủ thể đã có chuyển biến tích cực. Chủ thể nhận thức được phỏng vấn đều cho rằng muốn phát triển nhanh, bền vững và tránh được nguy cơ tụt hậu thì nhất thiết phải có NNL chất lượng cao, phải xây dựng nền kinh tế tri thức. Mức độ nhận thức của các chủ thể tham gia khảo sát không giống nhau. Theo đó, viên chức là học viên cao

học có nhận thức rõ ràng và đầy đủ nhất, đưa ra được một số giải pháp đảm bảo tính khả thi. Sau đó lần lượt là viên chức là giáo viên trung học phổ thông, công chức và viên chức chính quyền cấp huyện, thị xã, thành phố. Công chức, viên chức cấp xã đồng ý với luận điểm phát triển NNL chất lượng cao là điều kiện then chốt để phát triển bền vững.

2.3. Chuyển biến trong nhận thức của người dân đối với sự phát triển của bản thân, gia đình và xã hội

Kết quả phỏng vấn người dân đang làm việc và sinh sống trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk cho thấy, hầu hết các chủ thể tham gia phỏng vấn đều có nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của NNL và phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay. 97,2% số người được phỏng vấn mong muốn được hỗ trợ học tập hoặc đào tạo nghề. 8/10 người làm nghề tự do muốn được học tiếng Anh hoặc học để được cấp chứng chỉ nghề. Tất cả những người tham gia phỏng vấn (100%) đều đồng ý nỗ lực làm việc, chu cấp cho con học đại học, 68% đồng ý cho con học sau đại học. Tuy nhiên, khi được hỏi về niềm tin đối với các chính sách phát triển NNL chất lượng cao thì các chủ thể nhận thức tham gia phỏng vấn cho rằng tính khả thi còn hạn chế.

Hơn 46% người được hỏi cho rằng, các chính sách hiện tại vẫn chưa được phân phối công bằng giữa các địa phương và giữa các đối tượng. 58,3% công dân tin rằng những người có địa vị xã hội sẽ có nhiều hơn cơ hội hưởng lợi từ các chính sách, chỉ có 19% tin rằng bản thân mình có thể hoặc đã hưởng lợi từ chính sách phát triển NNL chất lượng cao. Đặc biệt, khi được hỏi về mức độ hưởng lợi từ các chính sách phát triển NNL chất lượng cao của gia đình thì chỉ có 16,7% (6/36 người) số gia

đình đã từng hưởng lợi từ các chính sách về phát triển NNL của địa phương. Người dân cho rằng, khả năng tiếp cận chính sách của bản thân và gia đình còn hạn chế, các thành viên trong gia đình và cộng đồng dân cư xung quanh vẫn trong tình trạng thiếu thông tin.

Từ kết quả khảo sát trên, chúng tôi nhận thấy tất cả những người tham gia khảo sát đều có nhận thức cao về tầm quan trọng của phát triển NNL chất lượng cao trong bối cảnh toàn cầu hóa, hiện đại hóa đất nước. Công dân có trình độ càng cao càng có nhận thức cao đối với vấn đề này, nhưng điều đó không đồng nghĩa với việc người dân có trình độ thấp sẽ có nhận thức thấp. Thực tế từ nghiên cứu của chúng tôi đã chứng minh, những người làm nghề tự do có trình độ văn hóa không quá lớp 9 nhưng có nhận thức rất tốt về tầm quan trọng của phát triển NNL chất lượng cao. Ngoài ra, những chia sẻ về phân phối xã hội hiện nay cũng là những gợi ý quan trọng cho chúng tôi trong việc đề xuất cơ chế phân phối công bằng. Kết quả nghiên cứu của chúng tôi cũng đã chỉ ra sự phân hóa giàu nghèo và xói mòn niềm tin của người dân đối với sự lãnh đạo của Đảng không phải do sự yếu kém của công tác lãnh đạo hay sự thiếu hiệu quả của các chính sách, mà chính là do sự thiếu công bằng trong phân phối, đặc biệt là phân phối cơ hội cho tất cả mọi người.

Theo kết quả nghiên cứu của chúng tôi, nhận thức của phần lớn cán bộ, người dân và doanh nghiệp đối với phát triển nhân lực đã có những chuyển biến rõ rệt, đồng thời hiểu rõ việc phát triển NNL không chỉ là trách nhiệm của hệ thống chính trị mà là của toàn xã hội cũng như mỗi người dân, doanh nghiệp. Việc ban hành Nghị quyết số 06-NQ/TU cũng đã làm chuyển biến

manh mẽ, tạo ra sự thống nhất trong nhận thức và hành động, sự đồng thuận trong xã hội, phát huy tính cần cù, chịu khó, ham học hỏi, sáng tạo, chủ động khắc phục khó khăn, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ phát triển NNL (Tỉnh ủy Đắk Lắk, 2022: 3). Tuy nhiên, mức độ nhận thức giữa các đối tượng là không giống nhau: trình độ khác nhau, làm việc trong các ngành nghề khác nhau có trình độ nhận thức khác nhau. Một số chủ thể là cán bộ, viên chức cấp xã ở một số địa phương có nhận thức chưa đầy đủ đối với vấn đề phát triển NNL chất lượng cao, thực tế này đòi hỏi phải có những giải pháp để kịp thời khắc phục.

3. Một số giải pháp nâng cao nhận thức cho các chủ thể về tầm quan trọng của phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk trong thời gian tới

Nghiên cứu của chúng tôi đã chứng minh các cơ quan nhà nước ở tỉnh Đắk Lắk đã có sự kết hợp chặt chẽ theo chiều dọc, tạo điều kiện thuận lợi cho việc ban hành và triển khai chính sách phát triển NNL chất lượng cao. Các chính sách và thực tiễn triển khai thực thi chính sách phát triển NNL đã đạt nhiều thành tựu nhất định, số lượng lao động đã qua đào tạo tăng đều qua các năm, chất lượng lao động được nâng cao, nhận thức của cán bộ, công chức, viên chức và người dân có nhiều chuyển biến tích cực. Tuy nhiên, những nỗ lực chính sách hiện nay chưa đạt được kết quả như mong đợi. Các giải pháp đưa ra trong các văn bản hiện có chưa phát huy hết tác dụng, một số giải pháp mang tầm vĩ mô, khó áp dụng cho từng địa phương cụ thể, dẫn đến tình trạng mâu thuẫn hoặc thiếu công bằng. Chính vì vậy, chúng tôi gợi ý thêm một số biện pháp giúp nâng cao nhận thức của các chủ thể về phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay như sau:

Một là, tiếp tục quán triệt tốt và nhận thức đúng về phát triển NNL chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu của CMCN 4.0. Tăng cường hơn nữa công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ chủ chốt các cấp của Đảng nhận thức đúng đắn ý nghĩa, tầm quan trọng của phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay. Cần tổ chức các khóa đào tạo, tập huấn và trao đổi kinh nghiệm xây dựng và triển khai chính sách phát triển NNL chất lượng cao với các địa phương đã có những thành công quan trọng đối với vấn đề này trong những năm gần đây như Đà Nẵng, Bình Dương hay Bắc Ninh. Tổ chức hội thảo về phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay để nhận được những gợi ý chính sách đến từ các nhà khoa học, các học giả trên cả nước.

Hai là, thực hiện có hiệu quả các chính sách đã có và đảm bảo công bằng trong thực thi hành các chính sách về phát triển nhân lực hoặc liên quan đến phát triển nhân lực chất lượng cao. Cần đặc biệt quan tâm đến chính sách thu hút và trọng dụng nhân tài, có chính sách hỗ trợ về chỗ ở, sinh hoạt phí đối với người có trình độ cao (các nhà khoa học, chuyên gia y học...) đến định cư và công tác tại tỉnh Đắk Lắk. Áp dụng thị trường hóa tri thức trong tuyển dụng, bố trí, sử dụng lao động, đặc biệt là trong các cơ quan hành chính sự nghiệp. Bên cạnh đó, phải coi trọng việc đảm bảo công bằng trong thực thi các chính sách phát triển nhân lực chất lượng cao, công bằng trong phân phối cơ hội, lợi ích và xử phạt. Xây dựng hệ thống tuyển chọn nhân lực có khả năng đánh giá đúng năng lực của người tài, tránh tình trạng chỉ dựa vào các tiêu chí như bằng cấp, kinh nghiệm... đánh giá chính xác nhân lực xuất sắc, có khả năng thích nghi cao trong công việc, tâm huyết, gắn bó với địa phương.

Ba là, đầu tư mạnh mẽ cho giáo dục và đào tạo theo hướng lấy chất lượng làm mục tiêu, giáo dục là nhân tố cơ bản của việc chuẩn bị đội ngũ lao động đối với sự phát triển kinh tế - xã hội ở tỉnh Đắk Lắk. Đắk Lắk là trung tâm văn hóa và giáo dục của vùng Tây Nguyên, nơi đây có trường Đại học Tây Nguyên và nhiều cơ sở giáo dục quan trọng. Trong nhiều năm qua, giáo dục và đào tạo ở tỉnh Đắk Lắk đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, trong đó các trường đại học đã đào tạo, giáo dục được đội ngũ lao động chất lượng cao đáp ứng được yêu cầu phát triển hiện tại của tỉnh. Tuy nhiên, toàn cầu hóa, hiện đại hóa và CMCN 4.0 đã làm thay đổi mạnh mẽ tư duy giáo dục, tác động trực tiếp đến các trường đại học. Chính vì vậy, đầu tư cho giáo dục phải gắn liền với tư duy đổi mới, sáng tạo và thích ứng. Trường Đại học Tây Nguyên và các cơ sở giáo dục và đào tạo ở tỉnh Đắk Lắk phải lấy chất lượng đào tạo làm mục tiêu, nhiệm vụ, phải coi sứ mệnh của nhà trường là đào tạo ra đội ngũ trí thức, người lao động có tay nghề cao. Tiếp tục đẩy mạnh hợp tác trong nước và quốc tế trong đào tạo phát triển NNL. Tăng cường hợp tác giữa tỉnh với các cơ sở đào tạo trong nước và quốc tế về đào tạo NNL chất lượng cao dưới nhiều hình thức khác nhau.

Bốn là, nghiên cứu điều chỉnh các chính sách tự do hóa, đa dạng hóa thị trường lao động theo hướng tăng cường hợp tác quốc tế và khu vực về lĩnh vực này. Như đã phân tích, Đắk Lắk là tỉnh vừa thừa lại vừa thiếu lao động. Cung cầu lao động ở tỉnh Đắk Lắk thể hiện mâu thuẫn kéo dài trong nhiều năm, là một địa phương nông nghiệp nhưng lực lượng lao động giản đơn làm việc trong các vùng chuyên canh vẫn thiếu. Chính vì vậy, tỉnh Đắk Lắk cần mở rộng hợp tác với các địa phương lân cận

như Lâm Đồng và Kon Tum về lao động. Bên cạnh đó cần phát triển đa dạng hóa ngành nghề, đa dạng hóa thị trường lao động, tận dụng nguồn lao động tại chỗ, giúp người dân nhận thức được thiếu việc làm hay thất nghiệp là do không có trình độ, không được đào tạo chứ không phải do không có việc để làm.

4. Kết luận

Phát triển NNL chất lượng cao là chìa khóa để tỉnh Đắk Lắk phát triển nhanh và bền vững trong tương lai, đòi hỏi cán bộ và nhân dân tỉnh Đắk Lắk phải nhanh chóng xây dựng được lực lượng lao động có khả năng làm chủ tri thức, hội nhập vào thị trường lao động quốc tế. Để thực hiện tốt điều này, trước hết phải nâng cao nhận thức của các chủ thể đối với vấn đề phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay. Nghiên cứu của chúng tôi đã làm rõ thực trạng nhận thức của các chủ thể về tầm quan trọng của phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk, trên cơ sở đó đưa ra một số giải pháp hàm ý cho chính sách, bổ sung và giúp thực thi có hiệu quả hơn nữa các chính sách hiện có, khắc phục những hạn chế đã tồn tại trong 10 năm qua, nâng cao nhận thức của các tầng lớp nhân dân, tạo lập niềm tin của người dân đối với vấn đề phát triển NNL chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay □

Tài liệu tham khảo

1. Lê Xuân Hoa (2022), “Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao ở tỉnh Đắk Lắk hiện nay: Thực trạng và giải pháp”, *Báo cáo tổng hợp đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở năm 2022*, Học viện Chính trị Quốc gia Khu vực III, Đà Nẵng.
2. Nhâm Cao Thành (2021), *Đột phá chiến lược về phát triển nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao hiện nay*, <http://tapchiquptd.vn/vi/quan-triet-thuc-hien-nghi-quyet/dot-pha-chien-luoc-ve-phat-trien-nguon-nhan-luc-nhat-la-nguon-nhan-luc-chat-luong-cao-hien-nay/17823.html>
3. Tỉnh ủy Đắk Lắk (2022), *Báo cáo 204-BC/TU, Tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết số 06-NQ/TU, ngày 17/11/2011 của Tỉnh ủy về phát triển nguồn nhân lực giai đoạn 2011-2015 và định hướng đến năm 2020*.
4. Ủy ban Nhân dân tỉnh Đắk Lắk (2017), *Kế hoạch số 886/KH-UBND về Đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực du lịch tỉnh Đắk Lắk giai đoạn 2017-2020*.
5. Ủy ban Nhân dân tỉnh Đắk Lắk (2022) *Kế hoạch số 129/KH-UBND về việc Thực hiện đề án “Nâng cao nhận thức, phổ cập kỹ năng và phát triển nguồn nhân lực chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”*.